

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Niels Pedersen,

„Dalhus“

1736

ERINDRINGER.

Niels Pedersen,
„Dalhus“.

ERINDRINGER.

Jeg er født i Vedskølle, Tjæreby Sogn, den 23. Marts 1855. Mine Forældre havde en Fæstegaard paa 55 Tdr. Land til Basnæs Gods. Vi var 10 Søskende, 6 Piger og 4 Drengene. Vi havde et godt Hjem i gammel Stil og med Lergulv i Stuerne, hvilket var almindeligt i den Tid, og det var praktisk, for hvor der var mange Børn, blev der jo let Huller i Gulvet, hvilket man selv kunde udbedre, naar Foraaret kom. I Mørkningen dansede alle vi Børn, Far og Mor sang med, saa vi behøvede ikke at komme paa Danseskole, det kunde vi fra smaa af. Naar det saa blev for mørkt, blev der hængt en Lysesstage op midt i Stuen med et Talglys i. Omkring dette sad saa Mor og Pigerne, der kartede, spandt eller syede, og vi Drengene kartede, stoppede vore Hoser eller snittede. Vi blev tidlig vant til at være med i Arbejdet, først med at vogte Faar, Gæs og passe Kreaturer, hvilket ikke altid var behageligt. Saa dan mindes jeg engang, jeg jog i Marken med Gæs. Gæslingerne var endnu grønne, saa det gik smaat, og saa kom jeg til at træde paa en, hvilket jeg blev meget bedrøvet over, tog den op og bar den. Da vi kom ud i Marken, lagde jeg mig i en Grøft med Gæslingen ind til mig og haabede, naar den blev varm da, at den skulde komme sig. Jeg faldt i Søvn, og da

min Far, som opholdt sig andet Steds i Marken; ikke kunde forstaa, at jeg ikke legede, som jeg plejede, kom til mig og fandt mig sovende med Gæslingen ind til mig. Han trøstede mig og sagde, at jeg skulde have slaaet den ihjel straks. Nu maatte jeg ikke græde mere. Han skulde nok klare dette for Mor, hvilket hjalp paa Humøret. Hvor mindes jeg den Tid med Glæde, hvor jeg laa i Marken og saa paa Skyerne, der dannede forskellige Dyr og Skibe, der sejlede deroppe.

En stor Dag var det for os Børn, naar der skulde støbes Lys. En Stige blev lagt ind i Stuen paa to Stole, hvor Vægerne blev hængt paa Spyd, som saa blev dyppede i varm Talg, til de havde faaet en passende Tykkelse. Der blev støbt i forskellige Størrelser.

En anden Ting mindes jeg ogsaa. Der var en Mand, Lars Andreasen i Byen, som var paa Alder med Far. De havde i flere Aar været paa Hoveriarbejde sammen. Han kom imellem om Vinteraftnerne, hvor de drøftede gamle Tider, særlig Hoveritiden, og da der ingen Veje var, hvor de kørte i Sænk af og til. Og da Kongevejen fra København til Korsør blev anlagt, hvor Vedskøllerne fik Vejstykke mellem Slagelse og Korsør; hvortil de skulde levere Sten; men da der ikke var Sten paa deres Egn, saa kørte de om Natten og tog Stenene, hvor de kunde faa dem. De havde over to Mil at køre til deres Vejstykke.

Vi maatte ellers være med ved alt Arbejde, naar der var indhøstet. Bygningerne var gamle og lave, saa der var mange Stakke, som vi Drengene maatte tække. Far gav os Akkord, i.

Mark pr. Stak. Vor Karl hed Per og var hos os i flere Aar. Han fik 3 Mark for at tække Havreboden og saa samtidig have Tilsyn med os Dronge, at vi passede vort Arbejde. Per var nogle og tyve Aar. Han var ikke stor, men noget hidsig, men ellers flink, og vi Drenge kom altid godt ud af det med ham. Vi havde mange glade Timer sammen, selvom vi imellem ragede uklar. Jeg husker engang det blev Regnvejrs, hvor vi gik ind i Loen og gav os til at lege. Hvad der saa kom os imellem, husker jeg ikke, men Per blev vred og brugte Mund. Vi fire stod foran ham og havde ikke noget at skulle have sagt. Per var kommet til at staa foran en Høkurv, og da kom det op i mig, at dersom man kunde rende ham bagover i Kurven, saa blev han siddende deri. Som tænkt saa gjort. Jeg rønder til ham og det lykkedes. Per sad fast, og da han ikke kunde naa Gulvet hverken med Arme eller Ben, saa var det umuligt for ham at komme op. Var han ikke vred før, saa blev han det nu, og vi lo af ham. Omsider mod gode Løfter, tog Broder Peder Mod til sig og væltede Kurven. Jeg var selvfølgelig forsvunden og kom ikke igen lige straks.

En anden Gang, Far, Mor og Peder var borte, skulde Per og jeg køre Jord fra en Grøft. Det gik godt en Tid, og jeg fik endog Lov at køre Hestene; men da der stod en stor Tidsel, hvor vi kørte, fandt jeg paa, da vi havde bare Ben og Bukserne opsmøgede, og Per sad bagi paa Vognbunden med Benene hængende ned, at sætte Fart paa ind over Tidselen, hvorved han slog Benene ind i den. Dermed blev Tømmen

taget fra mig, da dette blev optaget som tilfældigt; og det gik af i Stilhed.

Lektielesning havde vi ikke meget af. Skolelæreren var gammel og var bedst til at bruge Tampen, et Stykke Reb paa en Alens Længde omviklet med Sejlgarn i begge Ender. Naar Læreren kom ind i Skolen, gik han op paa Katederet, tog en lille Fløjte, som han gav et Par Fløjt i. Vi skulde saa rejse os op. Han nævnte saa en af os, som skulde bede Morgenbønnen, en Remse som vi skulde kunne uden at gaa i Staa, ellers vankede der Straf. Jeg har tit siddet under Bordet, mens dette stod paa. Naar han saa fløjtede igen, skulde vi staa langs Væggene under Nummer, for at han kunde se, om vi var mødt alle. Her blev saa udtaget Bihjælpere af de ældste til at undervise de yngste. Vi fik saa en Stok til at pege paa Tabellerne med, og saa gik det: ba, be, bi. Naar vi saa skulde til andet, blev der fløjtet igen og saa fremdeles. Engang Fløjten var blevet borte, var Undervisningen nær gaaet i Staa.

Jeg blev konfirmeret 1869, og den 1. Februar 1870 kom jeg i Tømrerlære for 3 Aar hos Jens Larsen paa Egeslevmagle Mark. Jeg husker saa tydeligt den Dag jeg gik hjemme fra. Min Far var ved at kaste Hvede, da jeg sagde Farvel til ham, at han sagde til mig: "Du render nok af Lære, ligesom de andre, han har haft." Jeg lovede mig selv, at det ikke skulde ske, og jeg holdt ud takket være hans Kone. Mester var ingen blødhjertet Mand;

men en dygtig Haandværker. Om Vinteren arbejdede vi paa Værkstedet ved Talglys Morgen og Aften. Dengang var Petroleum ikke i Brug. Siden fik vi Petroleumslamper i Stuen; men det var alt for farligt at have en saadan Lampe i Værkstedet, og naar Mester tændte den i Stuen, maatte vi andre holde os paa Afstand, at der ikke skulde ske en Ulykke.

Om Sommeren var vi paa Tømmerarbejde ude omkring. Der var ikke noget der hed bestemt Arbejdstid, og det blev altid sent, før der holdtes op.

Da der ikke var Tid til at gøre rent i Stalden, blev der kun skudt ned bag Køerne, og saa Søndag Formiddag maatte jeg muge Stalden ud for hele Ugen. Der var nemlig 2 Køer og 1 Gris. Og saa til Mølle med noget Korn paa en Hjulbør, hvilket var det strengeste for mig, da vi havde $\frac{1}{2}$ Mil til Møllen.

Naa de 3 Aar gik, og jeg blev hos ham Sommeren efter som Svend til 2 Daler om Ugen. Om Efteraaret kom jeg til Høve hos Smeden Johannes Vedel, hvor jeg lavede Trætøj til Maskiner. Dette var en stor Forandring for mig. Her var en halv Snes Mand, Svende og Lærlinge, hvor alt gik med Liv og Lyst og bestemt Arbejdstid. Om Aftenen læste Vedel gerne op for os, og vi sang meget. Hver 14. Dag samledes Egnens Unge i Forsamlingshuset, hvor Johs. Vedel og R. Dinesen underholdt os med Tale, Op-læsning og Sang. Undertiden legede vi ogsaa. Dette var et nyt Liv for mig, som aldrig havde kendt noget lignende. Jeg blev saa der til Marts 1875, hvor jeg skulde ind at være Marinesoldat. Da jeg om Efteraaret var færdig med det, kom jeg til Johs. Vedel igen, og blev den Vinter til Foraaret 1876, hvor jeg saa

kom til Bygmester Bentsen i Vallekilde. Da jeg meldte mig hos ham, stod han og skulde til København. Da han havde glemt at sige til Trier, at jeg kom, blev han urolig; tog Hænderne paa Ryggen, gik op og ned af Gulvet og sagde: "Hvad skal jeg dog gøre"? Hvortil jeg svarede, at han ingen Bekymring skulde have for mig, da mit Tøj stod paa Stationen, saa jeg var nem at flytte. "Nej", sagde han, "du forstaar det ikke." Det var nemlig lige efter, at Skolen var sluttet, og saa var Trier træt og vanskelig, men jeg kunde gaa ned og bede Trier om at faa Lov at være der i 3 Dage til Bentsen kom tilbage.

Jeg traf Trier i Haven, hvor han gik i Træskostøvler, Kappe og laadden Hue. Da han saa mig, kom han rask hen imod mig og sagde: "Hvad vil De?" "Jeg skal hilse fra Bentsen, om jeg maatte være her til han kommer hjem?" hvortil Trier sagde: "Jeg vil hverken høre eller se Dem her," og saa stod han og stampede rundt. Jeg som ikke kendte Trier kom til at le, for han saa pudsigt ud. Dette fik han at se saa vendte han sig om mod mig og sagde: "Ler De af mig?" "Ja, jeg kan ikke andet, da jeg ikke har forset mig. Jeg skal hilse Dem fra Smeden i Høve-." "Kender De ham", siger Trier. "Ja, jeg har været hos ham i ca. 3 Aar. Saa gav han mig et Dask og sagde: "Gæstekammeret skal blive i Stand til Dem". Trier har flere Gange sagt til mig, at aldrig har han taget saa daarligt mod nogen som mig. Han glemte det aldrig, og vi fik meget med hinanden at gøre.

Da Bontsen kom hjem, blev jeg sendt til Ubberup til

Præsten Hoff og Friskolen, hvor jeg lavede forskelligt. En Tur jeg var meget glad for. Det meste af Sommeren var jeg med til at bygge Doktorboligen i Snertinge, men kom saa ind til Skolen, for at være med til at bygge den nye Foredragssal m.m. færdig til Skolen skulde begynde 1. November. Da Bentsen viste mig, hvad jeg skulde lave, var Trier med. Han var imidlertid kommet et Stykke fra os og stod og raabte: "Valdemar"; hvilket jeg ingen Hensyn tog til. Han kom saa farende hen, tog fat i mig og sagde: "Svarer De ikke, naar jeg kalder paa Dem"? Jeg mente ikke, han havde kaldt paa mig. "Hedder De da ikke Valdemar"? "Nej!" "Da skal De hedde det herefter," og blev ved altid at kalde mig saadan, selv efter jeg var blevet bosiddende, kunde han skrive til mig og under Adressen i Parantes "Valdemar".

Jeg var saa Elev paa Skolen Vinteren 76-77. Der lærte jeg først rigtig Trier at kende. Hvor var jeg glad for hans Foredrag, og undertiden læste han op om Aftenerne. Blandt andet husker jeg, han læste "Sct. Hans Aftenspil". Om Aftenen kom han som Regel ned og sad mellem os, snakkede og fortalte for os. Det var Fest.

Jeg blev saa hos Bentsen til hen i Juni. Da det saa ud til at der ikke var Arbejde til os alle, saa bestemte Niels Madsen og jeg os til at gaa en Fodtur gennem Fyn og Jylland til Mors og derfra over Struer- Lemvig til Vesterhavet. Vi talte saa med Bentsen herom, men han sagde, at vi to var de sidste, han vilde af med; men da han hørte vor Rejseplan, saa styrkede han os til at gøre den Tur, og Trier var ogsaa oppe derfor og fik travlt med at opgive os Adresser paa Folk, som vi skulde hilse

fra ham, hvilket vi brugte godt og havde megen Glæde og Gavn af.

Vi besøgte Præsten Melby i Asperup og Konradsen i Hye-ring, Præsten Lund paa Mors og Lund i Fjaltring og mange andre og blev altid godt modtaget, havde altid Logi og fik gerne en Mellemmad i Tasken og Hilsen med til deres Bekom-
te paa Vejen frem, og da vi gik 3 a'4 Mil pr. Dag, saa var der altid nogen, vi havde Hilsen til. Derved havde vi altid Kost og Logi gratis.

Et Besøg, jeg særlig mindes er, at vi havde Hilsen fra Trier til P. Vads Enke i Balle, Nord for Silkeborg. Hun havde haft 2 Sønner paa Skole hos Trier. Vi traf hende paa Marken ved at flytte Køer. Hun vilde have os med hjem og have Kaffe, men da Klokken kun var 2, havde vi ikke tænkt at blive der om Natten; men det vilde hun vi skulde. Da hun saa fik høre vor Rejseplan, fik hun travlt med at ord-
ne den for os. Det var nemlig saadan, at et Selskab af Vestjyder havde besøgt dem der paa Egnen Aaret før og om 8 Dage skulde 40 fra deres Egn til Vestjylland, og der skulde være Fest i Fjaltring, og den vilde hun, vi skulde med til, og det kunde vi naa, naar vi tog med Toget fra Viborg til Skive; saa kunde vi nok naa at komme til Mors og naa Fjaltring den Dag. Saadan blev det, og da vi kom dertil vidste alle om vort Komme. Det havde hun meddelt derud, og det var fornøjeligt at være med til. Saa var det saa heldigt, at det blæste saa stærkt, at Redningsmandska-
bet kunde holde deres aarlige Øvelse, saa vi fik set dem

gaa ud i Redningsbaaden. Første Gang blev de kastet tilbage, men anden Gang kom de ud, og der blev skudt med Raketter, og vi saa Dykkeren i Dykkerdragten. Det var meget interessant. Bagefter var der Fest i Præstegaardshaven. Da jeg havde Højskolekammerater der, blev vi nogle Dage og rejste saa med Toget fra Vemb Station til Aarhus, saa os om der og tog derfra tilbage til Vallekilde. hvor vi saa kom i Arbejde igen.

Vi to kom til at bygge et Ishus, det første Hus jeg forestod; hvilket jeg var meget optaget af. Under Rejsningen kom Trier og sagde til mig, om vi skulde have Rejsegilde. Jeg mente, at det maatte han bestemme. "Nej", sagde han, "det skulde jeg." " Ja, saa skal vi selvfølgelig have Gilde", "Hvad vi da skulde have"? " Vi plejer at faa Punch og Æbleskiver." Trier sagde da, at jeg skulde gaa ned hos Pigerne og bestille det, hvortil jeg svarede, at det kunde han selv gøre, da jeg ikke kunde gaa derfra, og han havde ikke andet at bestille, Trier sagde da til Bentsen: "Hørte du, hvad han bød mig?" Det var nemlig ikke almindeligt at sige Trier imod, men han gik alligevel og bestilte Rejsegildet. Jeg var glad for, at Arbejdet var lykkedes saa godt for mig, saa om Aftenen var jeg ude at se til det. Som jeg gaar der, siger Bentsen, som jeg ikke havde set: "Er det dig Niels? Dette har du gjort godt. Herefter skal du forestaa mit Arbejde," hvilket jeg saa gjorde i 6 Aar.

Jeg var saa Elev hos Trier igen i Vinteren 77-78. Den fjerde April 1878 kom jeg saa til Askov, for at bygge en Kostald for Schrøder, samt Drivhus og Omdanning af Eløvæ-

relser fra store til smaa. Det var da Skolen blev udvidet.

Vinteren derefter var jeg hjemme hos mine Forældre fra Nytaar af. Foraaret 1879 var jeg med at bygge Frimenighedskirken i Høve.

Hen i Sommeren kom jeg igen til Askov, for at bygge Værumshus, hvor jeg saa om Vinteren stod og lavede Snedkerarbejde til samme. Sommeren 1880 byggede vi Foredragssal og Bibliotek m.m. ved Skolen samt la Cours Hus. Vinteren derefter var jeg paa Bentsens Værksted, og den 28 Marts 1881 kom jeg til Sønderup Præstegaard sammen med 2 Lærlinge for at bygge nyt Hus og omdanne det gamle Stuehus. Der oplevede jeg, at ingen i Byen vilde have os paa Kost. Saa gik vi til Friskolelæreren Kristen Rasmussen, hvor vi kom til at bo og var glade ved det; men der var lidt langt at gaa, og da vi havde Arbejdet der i 3 Uger, bød Fru Rønne os at bo hos dem paa de Betingelser, at vi skulde spise sammen med dem selv om Søndagen, hvilket vi ikke havde noget imod, og det var fornøjeligt. Hvor var de gode imod os.

Da vi var færdige der, kom vi til Seest ved Kolding, for at bygge et Gymnastikhus af Træ for Hans Buch.

Vinteren 81-82 var jeg Elev paa Askov Højskole, og Sommeren derefter byggede vi Hans Roeds Stuehus i Ferup og en Del ved Alminde Præstegaard og en Hestestald ved Dons Mølle, samt et Forsamlingshus i Vejen og Skiffertag paa Gymnastiksalen i Askov. Vinteren 82-83 var jeg igen Elev paa Askov, og da jeg før Jul havde lavet tegnet og Overslag til et Stuehus for Ebbe Ebbesen, Sønderskov Mølle og faaet det

at bygge, saa maatte jeg jo tænke paa at begynde selv.

Juledag var jeg i Kirke i Ørslev, og da jeg gik hjem derfra uden at være rigtig tilpas, sagde jeg til mig selv: "Der er jo ikke andet i Vejen, end du skal have talt med Line." Hun tjente nemlig hos Smeden i Høve. Nu var det saadan, Johs. Vedel havde nogle Aar før spurgt mig, om jeg ikke tænkte paa at forlove mig, hvortil jeg svarede, at det gjorde vel alle Unge. Han sagde saa: "Hende her skal du lade gaa til hun bliver helt udviklet, saa bliver hun god." Men nu skal her tages en Bestemmelse. Jeg gik saa lige til Høve og mødte Johs. Vedel i Gaarden, og han spurgte: "Hvad vil du? Hvor vil jeg svarede, at jeg vilde fri til deres Pige." "Ja, saa siger jeg ingenting. Dette maa vi ind og fortælle vor Mor." Line var ikke hjemme, men Morgenen 2. Julcdag vidste jeg, at kunde træffe hende, og vi var straks enige, og her blev Glæde.

Line var Datter af Rasmus Thomsen i Flakkebjerg.

Jeg var tilbage i Askov til Skolen skulde begynde efter Nytaar. Da Schrøder havde talt, sagde han fra Talerstolen: "Hvad er det, De har gjort?" Kaldte mig op til sig og ønskede mig til Lykke i alles Paahør. Jeg bad ham hilse Fru Schrøder. "Nej", sagde han, "kom selv ind hos os i Aften, og da jeg kom ind hos dem, sagde han, "Nu maa vi have vor bedste Vin og Kage paa Bordet og drikke de nyforlovedes Skaal." Det var meget fornøjeligt. Schrøder bad mig saa om at blive i Askov, jeg maatte faa alt til Skolens Arbejde. Jeg fortalte ham, at der var en lille Ejendom med 15. Tdr. Land, som

jeg havde Lyst til. Det blev han meget opsat for, og Dagen efter blev jeg kaldt ind til ham, at jeg skulde faa Søren P. Knudsen med ud at købe den. Men der var os 700,00 Kroner imellem. Der gik saa nogle Dage, saa blev jeg kaldt ind hos Schrøder igen, og han spurgte: "Hvad bliver det til?" Jeg troede nok, det skulde blive til noget, men Schrøder vilde, der skulde handles, og han sagde, at nu skulde jeg faa S. P. Knudsen og Johs. Lauritsen med, saa skulde han nok skaffe Pengene dertil. De var begge to villige til at gaa med og jeg overlod Johs, Lauritsen at handle for mig. Han havde ogsaa tilbudt at hjælpe mig med Penge, og han var god til at handle. Handelen tog Tid, men da det tilsidst kun drejede sig om en Grisese, gik det i Orden saaledes, at jeg skulde have Soen og de halve af Grisene, og blev der ulige, skulde Sælgeren have den ulige. Saa gik Handelen i Orden, og jeg skulde overtage "Dalhus" 1. April 1883.

Jeg skrev saa til Johs. Vedel om hele Ejendoms købet og Udbetalingen 1000,00 Kroner ved Overtagelsen og Resten til Juni Termin og bad ham, om han ikke vilde meddele Lines Far dette, da jeg ikke var for at skrive det til ham, at han kunde tro; jeg bad om Støtte. Vedel traf ikke Lines Far hjemme, men lagde mit Brev, og Dagen efter kom han op hos Vedel og sagde, at da han var min fortrolige, saa kunde han skrive til mig, at jeg kunde komme hjem og besøge Line i Paaskon, saa skulde jeg faa Penge til Overtagelsen, og saa skulde han komme med Resten til Terminen. Dette var en stor Overraskelse

for mig, og jeg gik ned med Brevet til Schrøder og bad ham læse det. Han sagde: "Har De da ikke vidst dette?" Hvor kunde jeg det, da Line har tjent altid siden hun var 15 Aar, undtagen da hun var paa Rødding Højskole. Schrøder bad mig sidde ned og hentede Fru Schrøder, at hun skulde læse Brevet. Ja, nu kan Niels Petersen blæse af vor Hjælp. Jeg sagde saa: "De saa vel i Brevet, at jeg skulde indmelde Line paa Skolen hos Dem til Maj, saa hun kunde blive lidt kendt med Egnen."

Jeg fik min Bror Morten til at passe Landbruget og min Kærestes Søster til at holde Hus for os den Sommer. Den Sommer var jeg ikke meget hjemme andet om Søndagen, da jeg havde meget Byggearbejde. 1. Maj havde jeg 16 Svende og 2 Lærlinge i Arbejde. Den Sommer byggede jeg et Stuehus og satte en Etage paa Møllehuset for Ebbesen, Sønderskov, og et Stuehus for Sognefoged Jeppe Madsen, Maltbæk, samt T. g. værk med Trimpel og Skiffertag paa et stort Stuehus for P. Roed i Dons, et stort Svinehus for Johs. Lauritsen, Grønvang, og en stor Trælade for os selv. Det var en god Begyndelse, og alt var gaaet godt.

Den 30. September havde vi Bryllup. Vi blev viiede i Høve Frimenighedskirke af Karl Rønne, og nu først blev Hjemmet i Dalhus, som det skulde være, og hvor har vi haft det hyggeligt og godt altid. Line døde 25. September 1932 og blev begravet paa Askov Kirkegaard 30 September, vor 49 Aars Bryllupsdag.

Vi har 7 Børn, 3 Piger og 4 Drengene. Den ældste Datter

Karen, er gift med Maleren Troels Trier og bor i Vallekilde. Peder er Tømrer, gift med Charlotte og bor i Vejen. Margrethe er gift med Carl Ekelund og bor i Amerika. Rasmus er Møbelsnedker, gift med Anna Gulddammer og bor i Slagelse. Ernst er Bestyrer i Gjesten Brugsforening og gift med Margrethe Eriksen. Thorvald er Landmænd og overtog Dalhus i 1925. Anna vor yngste Datter styrer Huset for ham, og jeg bor hos dem og har det godt. Jeg er holdt op med Haandværket for nogle Aar siden. Naar jeg tænker tilbage paa mine Ungdomsaar og det godt halvthundrede Aar vi har boet her, saa har jeg mange gode Minder at glæde mig over og se tilbage paa. Og saa det kønne Sted vi kom til at bo paa mellem alle de gode Naboer. Hvor har vi meget at sige Tak for, særlig Schrøder og Fru Schrøder, hvor har de været meget for os og vore Børn. Jeg glemmer aldrig de Aar som Ung, jeg boede paa Skolen og havde Værksted i Rejsestalden, hvor Schrøder tit kom og stod og saa paa mig. Han var altid meget interesseret i hvad der blev lavet og kunde spørge, af hvad Grund det blev lavet saadan. Saa jeg blev vænnet til at tænke over Arbejdet hvilket jeg har haft meget Gavn af siden. Schrøder blandede sig aldrig i Arbejdet, men engang vi lige havde rejst et Hus, var han kommet op paa Murerstilladset og kaldte paa mig og sagde: "Er det Meningen at de Bjælker skal svæve i Luften?" Optaget som jeg var, svarede jeg: "Det skal De ikke bryde Dem om før Arbejdet er færdigt." "Det skal jeg heller ikke", sagde han og gik sin Vej.

Da Skolen blev udvidet, og vi havde faaet det første Træ hjem, stod jeg og saa paa det. Saa kom Schrøder og sagde: "Er De tilfreds med det?" "Nej," sagde jeg, "det er ikke det jeg har købt. Jeg tror Tømmerhandleren anser mig for meget ung. De er vel ikke for at give mig en Fuldmagt?" "Jo," sagde Schrøder, "kom ind til mig;" og det hjalp. Siden var der aldrig noget i Vejen.

I de mange Aar, jeg har haft med Schrøder at gøre, har jeg aldrig mødt Modstand hos ham, og jeg har kunnet gaa til ham om alt. Han havde en forunderlig Evne til at vise Tillid til dem, han havde i Arbejde. Schrøder og Fru Schrøder blev ved at følge os paa Dalhus saa længe de levede. Ja, Schrøder og hans yngste Søn kom endog ud hos os kort før han døde. Li- og jeg har tit talt om, hvor har vi meget at takke de to Mennesker for, dem vil vi aldrig glemme.

Frederik Hansen og Anine og Jens Thorsen og Neta var altid vore Venner og delte vore Glæder og vore Sorger med os. Særlig da Line laa syg, kom Jens Thorsen stadig, og det gjorde godt. Særlig maa jeg nævne Søren P. Knudsen og Kristiane (Lines Søster). Dem havde vi meget sammen med, og jeg glemmer aldrig, hvor det tog paa Line, da Kristiane døde. De to var saa meget for hinanden, og det varede længe, før Line forvandt det. Hun blev endog meget syg, og da vi fik Læge, sagde han, at det stammede fra en stor Sorg.

Anders Nielsen og Hanne har ogsaa været meget for os. Ja, der var mange flere, som jeg burde nævne; men dette maa være nok.

Jeg vil til Slut nævne forskellige Ting, som jeg har været glad ved at være med i.

Jeg var i 40 Aar Kirkesynsmand her i Provstiet og i 12 Aar med i Kommissionen for Tiendes afløsning ved alle Kirker i Ribe Amt; hvor jeg har mange gode Minder fra alle de Rejser sammen med de gode og dygtige Provster, som var baade i Kirkesyn og Kommissionen.

Jeg var i Bestyrelsen for Vejen Brugsforening i 12 Aar, og jeg var med at starte Andels Cementfabrikken i Nørresundby, og hvor jeg stadig har været Repræsentant for Ribe Amt i 24 Aar. Sidste Aar gik jeg af som Repræsentant, men blev valgt som Eresmedlem, hvilket glæder mig meget.

Skrevet 1936. Jeg er nu fyldt 81 Aar.

*Niels Deckeren
Dalhus*

D Ø D S E A L D .

Forhenværende Bygmester Niels Pedersen, "Dalhus" Væjen, er i Gaar Eftermiddags død efter kort Tids Sygdom, godt 85 Aar gammel.

Niels Pedersen har siden sin Ungdom boet paa Dalhus, og hans Virke har gjort hans Navn kendt langt udenfor Sognets Grænser, først som Bygmester og siden som sagkyndig Tilsynsførende med Kirkebygninger og Præstegaarde, et Hverv, som han røgtede med Flid og Troskab gennem en hel Menneskealder.

Niels Pedersen er Sjællænder af Fødsel og har tilbragt sin Barndom og Ungdom paa Sjælland. Han følte sig allerede fra Ungdommen af stærkt draget mod Højskolekredsen. Han kom som ung Mand til Askov Højskole for at udføre forskellige Arbejder, og der opstod saa stærke Sympatier mellem ham og Højskolekredsen, at han besluttede at blive paa Egnen. Hans Kæreste kom hertil fra Sjælland, og de blev gift og bosatte sig. Samtidig viste der sig forskellige Opgaver for ham af bygningsmæssig Karakter, at han straks blev stærkt optaget. I Aarene derefter har Niels Pedersen opført adskillige Bygninger, baade By- og Landejendomme, Forsamlingshuse og lign. Baade han og hans for ca. 10 Aar siden afdøde Hustru var meget aandeligt

og kirkeligt interesserede Mennesker, som ved deres gæstfri og stille Færden vandt sig en meget stor Vennekreds, og ingen, der kom til dem om en hjælpende Haand, gik skuffet bort.

Som den dygtige og efterspurgte Bygmester fik Niels Pedersen snart et betydeligt Virkefelt; unge Svende blev taget i Arbejde og fandt paa "Dalhus" ikke blot et Arbejdssted, men et Hjem, hvor de snart mærkede, at der var godt at være. Musik og Sang havde gerne til Huse her, og alle gode Interesser kunde dyrkes. Ungdommen har altid haft Niels Pedersens Interesse, og han forstod at vende de unges Tanker i den rigtige Retning, og Evne, han bevarede, selv om Haarene var blevet hvide.

Ogsaa som Landmand var Niels Pedersen blandt de dygtigste paa Egnen, og han har aldrig været bange for at prøve noget nyt. Det kan saaledes nævnes, at han var blandt Pionererne for Oprettelse af Landets første Kontrolforening, der som bekendt oprettedes i Vejen i 1895. Han var den blandt Foreningens Stiftelse, som havde de færreste Køer og blev derved et godt Eksempel for Husmændene til at gaa med i det Fremskridtsarbejde, som han allerede da forstod at Kontrolforeningerne vilde blive.

Gennem en lang Aarrække har Niels Pedersen været valgt som Repræsentant for Andelscømentfabrikken i Aalborg, et Hverv, som han altid har sat megen Pris paa, og det var ham derfor ogsaa til stor Glæde, da han for nogle Aar siden udnævntes til Æresmedlem af Repræsentantskabet.

Niels Pedersen har levet overensstemmende med Grundtvigs Ord om et jævnt og muntert, virksomt Liv, og han ejede ogsaa den Tilfredshed og Harmoni, som Verslinien er Udtryk for. Det tør siges om Ham, at han sikkert i højeste Grad havde Fred med sin Gud og Fred med sin Næste, saa han roligt og tilfreds har kunnet tage Afsked med Livet i Bevidstheden om at have fyldt sin Plads. Han fik Lov at leve sin Livsaften paa sit kære "Dalhus", omgivet og plejet paa det bedste af sine Børn, Thorvald og Anna Dal. Af de øvrige Børn er to Sønner bosat paa Egnen, en Søn og en Datter bor paa Sjælland, og en Datter i Amerika.

Niels Pedersen, Dalhus.

Vi har modtaget følgende Mindeord:

Det var i Sommeren 1886, at vi, Neta (min Hustru) og jeg købte Skovlund og derved blev Naboer til Line og Niels Pedersen, som en 3 - 4 Aar før havde købt Dalhus. Forbindelsen mellem de to Hjem blev snart knyttet, idet Line og Neta havde været Elever sammen paa Rødding Højskole.

Det var et godt og hyggeligt Hjem, de to skabte paa Dalhus, stærkt præget af Askov og Vallekilde. Her drøftedes Tidens folkelige og politiske Spørgsmaal med de mange unge, Svende og Lærlinge, som Niels Pedersen havde i Arbejde, og som følte sig hjemme her, ligesom der ogsaa læstes en Del af den Tids ny Bøger, navnlig Bjørnson, Jonas Lie og Zakarias Nielsen.

Som Naboer var Line og Niels Pedersen altid forstaaende og hjælpsomme. Og især i Sygdomstilfælde var Line altid til Rede med en nansom og hjælpsom Haand, og Niels Pedersen med Heste og Vogn, naar det gjordes behov.

Efter 24 Aars Naboskab flyttede vi fra Skoven, men Forbindelsen blev ikke derfor afbrudt. Det var os altid en Glæde at komme til Dalhus. Vi havde saa mange fælles Interesser og derfor saa meget at tale om. Og hvor har jeg ikke, siden vore Hustruer gik bort, haft mange gode Santaler med Niels Pedersen. Disse drejede sig selvfølgelig om fælles Minder og Oplevelser, men heller ikke saa sjældent om Tidens Spørgsmaal.

Den sidste Dag han levede, var jeg en lille Tur oppå hos ham. Mens vi om Formiddagen sad inde ved ham, sang vi "Dejlig er Jorden". Hvor hans Øjne dog lyste under Sangen. Det var, som saa' han gennem en Aabning i Forhænget et Glimt af Livet paa den anden Side. Som jeg da saa' ham, vil jeg altid huske ham.

Jens Thorsen.

NIELS PEDERSENS JORDEFÆRD.

Bygmester Niels Pedersen, Dalhus, begravedes i Gaar fra sit Hjem under meget stor Deltagelse. I Hjemmet paa Dalhus samlede en Kreds af afdødes Familie, Venner og Naboer, og paa Vejen til Askov Valgmenighedskirke sluttede mange sig til, saa den smukke Kirke blev omtrent fyldt. Et Væld af Kranse var sendt, deriblandt flere med signerede Baand, hvoriblandt vi bemærker fra: Dansk Andels Cementfabrik, fra samme Fabriks Bestyrelse og Repræsentantskab, fra Funktionærerne og fra Vejen Brugsforening.

I Hjemmet talte Pastor Rørdam Clausen, Askov, og dvælede ved Niels Petersens Liv og den Gæstfrihed og Hjemkærlighed, som han og hans Hustru altid havde lagt for Dagen.

I Kirken sang man Salmerne "Kom Gud Helligaand, kom brat" og "Gud skal alting mage". Derefter talte Valgmenighedspræsten ud fra gamle Simeons Bøn: "Herre, nu lade du din Tjener fare herfra i Fred, thi jeg har set Frelseren, som du beredte for alt Folket". - Gamle Simeon forstod, at han ved at se det lille Jesusbarn, havde mødt det, som han saa længe havde troet paa. Og paa samme Maade har vi jo alle i vor Daab mødt Guds Vidnesbyrd om hans Trofasthed over for hver enkelt af os. - Ogsaa Niels Pedersen havde haft den Lykke i sine unge Dage at møde Folk, der ligesom han

selv vilde tage imod dette Guds Vidnesbyrd. Hans Vennor i Høve viste ham Vejen til Vallekilde, hvorfra han modtog Indtryk, der kom til at præge ham for Livet; Hans varme Haandtryk, det faste Blik og Venligheden mod alle, fortalte derom. Han levede Livet saaledes, at alt det gode, han mødte, fik Lov til at gro, og han gik ud i sin Gerning for at gøre Gavn paa den Maade, som Gud vilde det. Niels Pedersen fik et frugtbart Virke. Han naaede langt og fik sammen med sin gode Hustru bygget et Hjem, der baade blev Hjem og Lærested for unge Mennesker. Der var Hjerterum for de unge paa Dalhus. Han blev en gammel Mand og fik en fredfyldt Alderdom, men Interessen for aandeligt Liv vedligeholdt han usvækket, og han mærkede ikke Dødens Brod. Niels Pedersen var en frimodig Mand og en glad Mand i Bevidstheden om det, der havde grebet hans Hjerter, og som Gud havde givet sin Velsignelse. Hans Liv var et Vidnesbyrd om, at noget altsaa kan lykkes for Mennesker, selv om vor Gerning maa udrettes i al Skrøbelighed.

Baade Niels Petersen og hans Hustru var gode Mennesker at komme til. Og I Børn bør være taknemlige for, at I fik Lov at beholde jeres Far saa længe. Et rigt Hjem med gode Minder har I haft, et Sted, hvor Lyset altid skinnede, og vi vil ønske, at det ogsaa maa skinne for os i disse mørke Dage, hvor vi særligt trænger til at have Blikket vendt mod de Steder, hvor Livet leves, saa det bliver andre til Glæde og Gavn.

Efter en Salme førtes Kisten til Graven. Her bragte Formanden for D. A. C.s Repræsentantskab den afdøde en hjertelig Tak for hans mangeaarige Gerning indenfor dette Selskab. En

af afdødes Sønner, Snedkermester Rasmus Pedersen Dal, Slagelse, bragte en Tak for Deltagelsen og indbød Følget til

en Mindefest paa Sløjdskolens.

Her vekslede Taler og Sang. Datteren, Anna Dal, bød velkommen, og senere talte en anden af Døtrene, Fru Karen Trier, Vallekilde, om det lykkelige Liv, som altid var levet paa Dalhus. Et Liv, som Børnene altid vilde være deres Mor og Far taknemlige for. Videre omtalte Fru Trier den nære og inderlige Forbindelse mellem Hjemmet og Askov Højskole i Familien Schrøders Tid, og bragte til Slut en nylig indløbet Hilsen fra hendes Søster i Amerika til alle Venner paa Egnen.

Formanden for Bestyrelsen i Dansk Andels Cementfabrik, Gaardejer Peter Jensen, Pedersborg ved Sorø, bragte en sidste Hilsen og Tak for de mange lykkelige og glade Timer, han havde tilbragt sammen med Niels Pedersen. Han var ofte Midtpunktet, naar vi samlede i et festligt Lag. Og da Aldoren begyndte at gøre sig gældende, havde han en god Støtte i sin Datter Anna, naar han skulde paa den lange Tur til Aalborg.

Niels Pedersen var en udpræget Fredens Mand, der bevarede sin kristne Tro og levede paa den. Der var noget ædelt og barnligt over hans Sind. Vi kan kun ønske, at der var mange af hans Slags; men hans Minde vil leve i blandt os. (Forsamlingen rejste sig).

Fru Ingeborg Appel omtalte paa den smukkeste Maade

gamle Minder og gammelt Venskab mellem Hjemmene paa Højskolen og "Dalhus". Nu er baade Line og Niels Pedersen borte; men vi tror, at de har mødt hinanden, hvor Livets Sol aldrig gaar ned. Vi siger Tak for, hvad Niels Pedersen kom til at betyde for vort Hjem og for al Trofasthed. Det er svært at skulle undvære ham, men det er glædeligt at vide, at der kun er Grund til at sige Tak for, hvad han var.

Forstander Kr. la Cour Pedersen, Skibelund, omtalte Forbindelsen mellem de to Hjem og udtrykte Taknemlighed over, at Niels Pedersen og hans Hustru var kommen til Egnen. Det Sindets Fællesskab, som de knyttede med Egnens Befolkning, er kommet til at betyde mere end egentlig dagligt Sankven.

Forhenværende Forstander Anders Nielsen, Askov, gav særlig Udtryk for den Ligeførehed og Hjælpsomhed, hvormed Niels Pedersen kom Folk i Møde. Han var en helstøbt Mand, der forstod at sammensmelte Kristentro, Folkelighed og Hverdagsliv i al sin Færd. Hvad han lærte som ung, holdt han fast ved lige til det sidste.

Fru Elisabeth Iversen, Askov, bragte en Tak for godt Naboskab og sendte en Hilsen til Søster Margrethe i Amerika.

Landbrugslærer Konradi omtalte særlig Niels Pedersens faglige Indsats og den gode Lærdom, han havde givet mange unge Mennesker og derved skabt Grundlaget for en god Fremtid for dem.

Snedkermester Rasmus Dal, Slagelse, bragte Hilsen fra en Række gamle Venner paa Slagelseegnen, bl. a. Pastor Niels

Dael, Liselund, og takkede for alt godt mod hans Hjem her paa Egnen.

Til Slut bragte Anna Dal en Tak for alle gode Ord og for det dejlige Hjem, Børnene havde haft paa "Dalhus".

